

Norsk Oljemuseum
Årbok 2020

Fotograf Tord F. Paulsen og professor Marie Smith-Solbakken står bak 2020-utgaven av Hele Rogaland leser-boken, *Plattformen som ikke kunne velte*. Foto: Anders Minge/Stavanger Aftenblad

Hele Rogaland leser om «Kielland»

Hvert år velger Rogaland fylkeskommune ut en bok som trykkes opp og deles ut gratis. Prosjektet er et samarbeid mellom fylkeskommunen og LO i Rogaland og kalles «Hele Rogaland leser».

I 2020 var den utvalgte boken en bok om «Kielland»-ulykken. Tord F. Paulsen og Marie Smith-Solbakken står bak boken, som er en del av et større dokumentasjonsprosjekt om «Alexander L. Kielland»-ulykken. I ny versjon fikk boken tittelen *Plattformen som ikke kunne velte*.

Den ble trykket i 30 000 eksemplarer og delt ut gratis ved biblioteker i Rogaland. Boken ble lansert med et arrangement på Norsk Oljemuseum 12. september 2020. I februar 2021, var om lag 25 000 av bøkene delt ut.

Faksimile av boka *Plattformen som ikke kunne velte*.

Ny utstilling til 40-årsmarkeringen

27. mars 2020 var det 40 år siden «Alexander L. Kielland» kantret sør i Nordsjøen. Markeringer av dagen var nøye planlagt, i lang tid og med mange involverte i ulike posisjoner. Stavanger kommune hadde invitert overlevende og etterlatte til lunsj på Atlantic hotell, minnesamvær i Stavanger domkirke og markering ved minnesmerket «Brutt lenke», ute mot havet i Kvernevik. På Norsk Oljemuseum skulle utstillingen «Arven etter Kielland» åpne. Næringsminister Iselin Nybø var klar til å delta på arrangementet, det samme var Ptil-direktør Anne Myhrvold.

Koronapandemien satte en stopper for den planlagte markeringen, men 40-årsdagen for «Kielland»-ulykken fikk likevel viktig oppmerksomhet. Roser ble lagt ned på minnesmerket, lys ble tent og den nye utstillingen på Norsk Oljemuseum fikk en digital åpning.

Den nye utstillingen «Arven etter Kielland» på Norsk Oljemuseum sto klar 27. mars 2020 dagen for 40 årsmarkeringen av «Kielland»-ulykken. Den ble realisert gjennom et samarbeid mellom Petroleumstilsynet (Ptil) og Norsk Oljemuseum.

Utstillingsidé og design var ved KAP, Kontor for arkitektur og plan, mens Service Sveis hadde laget elementene i utstillingen.

Utstillingsrommet består av fem søyler plassert som en pentagon, lik formen på «Kielland»-plattformen. Her fortelles historiene om hendelsen, om de som omkom, om andre store ulykker offshore, om hva man har lært og alt som i dag gjøres for å unngå at en katastrofe som «Kielland»-ulykken skal kunne skje igjen.

En massiv del av ett av de forvridde stålstagene fra «Alexander L. Kielland»-plattformen ruver i utstillingsrommet. Den rå, rustne og smadrede konstruksjonen, vitner om kreftene som var i spill ulykkeskvelden.

I sin enkle, men sterke form, kan utstillingen oppleves som en nådeløs påminning om det

Noen få mennesker fikk anledning til å markere 40-årsdagen for «Alexander L. Kielland»-ulykken ved «Brutt lenke» i Kvernevik. Odd Kristian Reme, etterlatt og sentral i «Kielland»-nettverket taler til de frammøtte som la ned roser. Foto: Jarle Aasland, Stavanger Aftenblad

ufattelige dramaet, om lidelsene for dem som omkom, for dem som overlevde, dem som prøvde å hjelpe og for de mange som satt igjen. Ulykken for 40 år siden blir virkelig, og får fram de mange menneskelige dramaene som har utspilt seg i dragsuget etter «Kielland».

Menneskene er sterkt til stede i «Arven etter Kielland». Her er navnene på dem som omkom og møte med overlevende. I en av de fem sylindrerne utstillingen består av, møter publikum en film med fire menn som overlevde havariet i mars 1980.

Utstillingen «Arven etter Kielland» er ikke et minnesmerke. Det finnes allerede i form av monumentet «Brutt lenke». Utstillingen skal fortelle om hendelsen og konsekvensene av den.

Riksrevisjonens konklusjon

«Kielland»-saken har aldri lagt seg til ro. En svært konkret konsekvens av det kom da Stortinget vedtok å be Riksrevisjonen undersøke hvordan ansvarlige myndigheter ivaretok ansvaret sitt etter «Alexander L. Kielland»-ulykken. Riksrevisjonen skulle altså ikke foreta noen ny granskning av

Fire massive, men lett svevende, stålsylindre og en autentisk bit av ett av de forvridde stagene fra «Kielland»-plattformen utgjør utstillingen «Arven etter Kielland». Foto: Marie von Krogh

ulykken og årsaken, men se på hvordan norske myndigheter håndterte ulykken.

Etter om lag ett års arbeid, la riksrevisor Per-Kristian Foss fram rapporten 9. mars 2021. Rapporten konkluderer med alvorlig kritikk på to punkt:

- At myndighetene var kjent med flere svakheter i regelverket og kontrollen med flyttbare innretninger før ulykken, uten å gjennomføre tiltak.
- At Sosialdepartementet ikke sørget for oppfølging av de etterlatte etter «Kielland»-ulykken selv om de var kjent med behovet for oppfølging.¹

Riksrevisor Per-Kristian Foss overlater til Stortinget å vurdere om det skal rettes en offisiell

unnskyldning til overlevende og etterlatte. Han sier: «Det er rystende å tenke på at mennesker som opplevde en så traumatisk ulykke, ble sendt rett hjem uten oppfølging og at de heller ikke fikk hjelp der de bodde. Det er alvorlig at Sosialdepartementet ikke sørget for at ektefeller, barn og foreldre etter de som omkom, ble fulgt opp. Her har myndighetene sviktet.»²

Noter

1 <https://www.riksrevisjonen.no/rapporter-mappe/no-2020-2021/undersokelse-av-myndighetenes-arbeid-med-alexander-l.-«Kielland»-ulykken/>

2 <https://e24.no/olje-og-energi/i/GawgnB/nei-til-ny-gransking-aapner-for-aa-si-unnskyld?referer=https://www.aftenbladet.no>